

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromsoros petitsor térfogata . . . 20 fillér. Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.</p>
--	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Fehér színház.

Budapesti napilapok hozták a múlt héten a következő hirt:

„A Fehér színház hangversenye. A főúri társadalom és az intelligens közép osztály egy része, karöltve az egyházi és világi méltóságokkal oly színház létesítésén fáradozik, a mely a színművészetet fölemelné mai lesüllyedt nivójából és tiszta magyar erkölcsi alapra helyezné. Fehér színház lesz a neve ennek a kultur intézménynek, a melynek programját *Prohászka* Ottokár püspök ismertette a zeneakadémia dísztermében, ahol magas színvonalu hangverseny is volt a színház javára.”

Bár a nálunk most időző szintársulat tisztesség és izlés tekintetében nem eshetik kifogás alá, mégis alkalmoszerűnek találjuk erre a jelenségre föl hívni nálunk is a közfigyelmet.

Ujabb időben elszomorodva tapasztalhattuk, hogy a nemzeti színészet a kulturmisszió piederstáljáról, a nemes izlés és szépművészet magaslatáról mind gyakrabban lesüllyed a mocsarak nivójára. Olyan darabok lerakódó helyévé

teszik kificzamodott agyu emberek, a melyeknek legfőllebb a zengerájok és brettlik alsórendű deszkáin volna helyük.

A külföld legromlottabb helyeiről importált kétes értékű darabok mindinkább telvék olyan jelenetekkel, a melyeket, ha valahogy bevett is a főváros kevert jellegű társadalma, de arczpirulással kellett onnan távoznok tisztos hajadonoknak és becsületben élő családanyáknak s általában minden jobb érzésű és izlésű embernek.

Az érzékek ingerlése, a szenzualitás amugy is lobbanékony fölkelte a céljuk ezeknek a semmiképen sem szellemes, hanem csak mestelen jeleneteknek, a melyeket a magyar tisztességérzet perhorreszkál.

Nem a színészek az okai ezeknek az állapotoknak, mert hiszen a színész szivesebben eljátszik egy tisztább, tisztességes darabban, a mely őt nem alacsonyítja le, a melyben igazi művészetet adhat nemes ambícióval a közönségnek. Hanem az üzletszerű kezelés, kevés tehetségű írók alacsony nyereségvágya okozta ezt a nemtelen irányba tévedést, ezt a lefelé való, dekadens kalandozást,

a mely a művészet deszkáit alsóbbrendű mulatóhelyek érzékingerlő lokalitásaivá változtatta, a honnan nem fölemelve, de deprimált lélekkel távozik a jobblelkű, jobbizlésű néző.

Hogy azonban ezekben az állapotokban, a fölgyülemelő seperi való anyaghalmozódásába nem nyugszik bele mindenki: annak élénk jelensége a társaság jobbainak most folyó újabb akciója, a mely a színházat vissza akarja adni eredeti rendeltetésének: az igazi, nemes értelemben vett művészetnek.

Hogy ezt elérhessék, a közönség élénk részvételére van szükség.

Mindennek meg van a maga közönsége. Egyik a komolyat, fönségeset, vagy a vallásosat kedveli, a másikat inkább a társadalmi jelenetek lélektana tetszik, a mit tanulmányozhat; a harmadik a vig jelenetekben, tréfákban találja a kedvét; a negyediknek a zene és tánc tetszik, vagy az ének, az ötödik a bohóságoknak örül; a hatodik a pikantiáknak gyönyörködik; a hetedik egy lépéssel tovább megy s az érzéki mezelségek ingereit kívánja.

Amilyen a közönség, olyan lesz a

TÁRCZA.

A kód regéje.

Mesemondó tündér suhant át felettem.
Szárnya himporával behinté a lelkem.
S alig hogy itt hagyott a nagy éjszakába,
Csalogatva hív már a mesék országa;
Csalfa délibábja.

Csobogó kis patak bársony-puha réten.
Csattogó madárdal lombosátor enyhében,
Álomba ringatón simogatja arcom,
Álomlító szemem fáradtan lehúnyom,
S mese szárnyát bontom.

Lenn a tenger partján — hol volt, hol is nem volt —
Ragyogva kelt a nap, ragyogott a mennybolt.
Ezer virág között állott egy kis kunyhó,
Gyönyörű pásztorlány volt benne a lakó,
Haja, mint a holló.

Álmodó szemével minden tűnő percbe,
A nagy, néma tengert kutatta, kémlelte.
Daliás halászegényt tegnap óta várja,
Rögtön itt lehet már csókra váró párja,
Ölelő karjába.

Fehér patyolatját szövő mester kézzel.
Menyasszonyi fátyol még ma ebből lészen.
Vágyódva hajtja le fejét kis kezére,
Úgy tekint le némán a nagy csendességbe,
A tenger vizére.

S im a hullám hátán ott siklik a csólnak.
„Uram! Elérkezik a várva-várt holnap!”
Holnap; ha megcsendül a falu harangja,
Egymásért égő szív egymásnak lesz rabja.
„Nagy az Úr hatalma!”

S amíg hálát susog imádkozó ajkkal,
Lenn a tenger hátán ádáz vihar nyargal.
Villámszóró felhők borúltak a tájra,
Völegényét a lány imádkozva várja.
Sóhaj az imája.

Elült a nagy vihar. Hangtalan jár a szél.
A suttogó hullám fájó titkot beszél.
S hogy hiába várja csólnakját a leány,
Megakad a szeme menyasszonyi fátylán,
Finom, selyem szálán.

Széttépi a fátyolt, melynek minden szálát,
Boldogságra vágyó lelkével fonta át.
S amint megcsendül a kis harang hangja,
Haragja tűnőben, mosolyra nyíl ajka.
Szép fejét lehajtja.

„Völegényem vár már. Indulni kell szépen.”
— S örjögő öröm ül téveteg szemében —
„Lenn, a tenger mélyén, kristály palotában,
Reám vár ott ébren, reám vár álmában,
Új birodalmában.”

Révedező szeme semmiségbe téved,
Szárnyát bontogatja a készülő lélek . . .
Ingatag léptekkel még egyet lép csupán,
S összecsap felette hullámon a hullám,
S lelke messze elszáll.

Értesítés. A volt Stehlinszky-féle órás-üzletben JAVÍTÁSBA ADOTT ORÁK átvehetők
Valaszka Rezső órás- és ékszerész üzletében
Rimaszombatban.
Nagy javító műhely! :: Vésések azonnal elkészülnek! :: Pontos kiszolgálás!

színház is. Ha tisztességes érzékű közönség jár a színházba, akkor ott nem igen fogják megsérteni a köztisztességet és a jó ízlést.

Ezért fontos dolognak tartjuk, hogy az intelligens, tisztultabb ízlésű közönség színházba járjon, mert ha ezekből áll a színház fentartó eleme, akkor ezekre való tekintettel a színház figyelembe fogja venni nemesebb hivatását: az igazi művészet ápolását és fejlesztését olyan darabokban, amelyek erkölcsi tekintetben kifogástalanok. Létérdeke lesz ekkor a színháznak, hogy meg ne sértse azoknak jó érzékét és ízlését, a kik fennállásához leginkább hozzájárulnak. Míg ha a jobbjelű elem visszahúzódik a színházlátogatástól, akkor evvel a félrevonulásával átengedi a tért kevesebb ízlésű elemeknek és kiszolgáltatja a színházat az alsóbb rendű, érzékingerlő felfogások anyagi versenyének.

A „Fehér színház” nagy szónokának beszédéből találónak tartjuk a következő idézetet:

„A mikor én fehér színházat emlegetek, az előtttem a tisztaság színháza, a melynek művészete párhuzamosan haladjon az erkölccsel és ízléssel, olyan színházat gondolok, a melyben a muzsák ne mutogassák lábikráikat és alsószoknyáikat . . . A fehér színház nem jelent egy saját külön színművészeti irányzatot, lehet valaki idealista vagy realista, szimbolista vagy kubista, akármilyen futurista, csak piszkos ne legyen.”

„A fehér színház alatt nem értek én valami gyerekszínpadot vagy zárdai leányoknak színpadát, hanem olyan színpadot, a melyen az élet mutatkozik be, a melyen a bűn és erény botlanak, ttköznek, csapkodnak egymásba, a melyen melegvérű alakok s ne csinált holdkóros szilhuettek szerepeljenek; felelősek erre a színpadra démonokat is, a kik testek, lelkek felett alkuszna; nem félek az igazság és gonoszság, a gyengeség és erő logikájától: hadd lássam ezt az egész fejlődést, de azt akarom, hogy

ne rántson le a sárba, hanem a szépség s erő ideáljai felé tereljen. Az én színházam muzsája nem vérszegény, sápkóros leány, hanem egy tiszta leány, fehérsége a tisztasága, fehér azért, mert mosakodik, mert nem gyűrött arcú és blazirt.”

„Nálunk, ahol a kultura alacsonyabb, mint másutt, hol a családi élet gyenge, itt az erkölestelen színház határozottan a legrosszabb szolgálatot teszi a nemzeti fejlődésnek is.”

A színház tisztasága és tisztessége nem függ a színészekről, hanem igen nagy részben a közönségtől. A színháznak, hogy magát és személyzetét fenn tudja tartani és anyagi erővel ellátni, kényszerülségből alkalmazkodnia kell a kevesebb ízlésű és a perverz emberek agyszüleményeihez is, ha azok a nyilvános életben döntő hatók gyanánt mutatkoznak.

Ezért kell az intelligens, jobb ízlésű embereknek tömörülniök, hogy a színházat kiszabadítsák a spekuláció karjaiból és lehetővé tegyék, hogy a nemesebb, tisztább daraboknak legyen közönsége, a nemtelenebbeket, szemérmelenebbeket perhorreszkálja a többség.

Most még olyan valószínűtlennek látszik a fehér színház, a morális érzék szerint végzendő tisztítás: pedig ez nem lehetetlen, csak erős jellemű embereknek kell összefogniök a jó ügy érdekében: pártolni a jó darabokat, kiszorítani az alsóbbrendű műveket.

Azok, akik ott Budapesten ezt megkezdték, kemény emberek, a kik nem engednek a maguk elveiből és ha az idén nem sikerül, jövőre folytatják az akciókat.

Hogy milyen állásu és milyen vallásu emberek kezdik meg ezt az erkölcsi tisztítást: az a dolog érdemére nézve mindegy. Mindenesetre olyanok működnek ott, a kiknek szavát meghallja a magyar társadalom.

Ha mi itt nem alkothatunk is külön fehér színház egyesületet, de csatlakoz-

hatunk a nemes akcióhoz annyiban, a mennyiben az minden tisztességes embernek kötelessége: összeállunk és leszorítjuk a nyilvánosság színpadáról az oda nem illő aljasabb, ízléstelenebb, pusztán csak érzékingerlő dolgokat, mert ezeket nem pártoljuk, de pártoljuk a tisztább, szellemesebb, jobb ízlésű darabokat. Így azután megtisztul a színház levegője, megtisztítjuk magunk, ha törődünk vele s a művészet, a kultura föllendülése fakad működésünk nyomán.

Ez a legkevesebb, a mit tehetünk a fehér színház érdekében, de ezt igazán meg kell tennünk minél előbb. ○

Benedek Sándor lemondása. A jolsvai kerület volt országgyűlési képviselője: Benedek Sándor közigazgatási bírósági másodelnök Hering Samu erdőgazdátóhoz, a jolsvai nemzeti munkapárt elnökéhez következő levelet intézte:

„Budapest, 1914. január hó 7.

Tisztelt barátom!

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége folyó hó 2 án kelt legfelsőbb elhatározásával engem a magyar királyi közigazgatási bíróság másodelnökévé kinevezni kegyeskedett.

E legkegyelmesebb tény által képviselői állásommal összeférhetetlen helyzetbe jutottam, miért is mai napon képviselői állásomról lemondtam.

Midőn ezt a tényt nagybecsű tudomásodra hozom, tisztelettel kérlek, hogy ezt a jolsvai választó kerület nemzeti munkapártjával is közölni méltóztassál.

E nehéz pillanatban arra gondolok, hogy a jolsvai választókerület polgársága engem egyhangulag választott meg országgyűlési képviselőjéül és ez által a polgári bizalomnak oly ékességével ruházott fel, melyre törekedni nemes ambíció, melyet elérni örök büszkeség. De elhalmozott ez a polgárság azóta is szeretetének csillogó jeleivel. Ezért mélyen érzem, hogy e polgárságnak szívem örök hálával tartozik. Én bizonyára sohasem fogom elfeledni az én természeti kincsekben is gazdag jolsvai választó kerületemet, ahol a magyar állameszméhez való ragaszkodás hozzátartozik a választókerület természeti szépségeihez.

Igen kérlek, légy kegyes örök hálámat és legmélyebb köszönetemet nemcsak a nemzeti munkapárt tagjainak, hanem a kerület összes polgárságának tolmácsolni, azzal a tisztelet-

És a fehér fátyol, amit szétszaggatott,
Szállt, szállt a magasba s elfogta a napot.
Ködfátyolként borult rá a rónaságra,
Imbolygva szállt vissza a leány sírjára,
Hullámpárnájára.

S azóta gyakran jár ködfátyol az égen
Némán hulló könnyként hullva szerteszéjjel.
S valahányszor látják, — azt mondja a néphit —
Mindig egy menyasszony fehér fátylát tépik;
Mindig egy szív vérzik.

Vatthay Ilona.

Mitru.

Csengettek. A hajnali hangulat csendes varázsát élesen törte meg az ébresztő csengő. A nyugvó, pihenő csendes intézet fölrezdült álmából . . . Reggel van, új nap . . .

Todoreszku Mitru, a román vidék ideszakadt „romlott” őslakója is széttörülte szemében az álmot . . . Csengettek . . . Akkor bizonyára reggel lehet már, — gondolta — és föl kell kelni . . . Szétröppen erre a gondolatra a sok éjjeli álomkép, a rég elhagyott „a kásze”, az otthon . . . a vissza-visszatérő álomország . . . Ahonnan el kellett jönnie . . .

Felült ágyában . . . A mély alvástól kidülledő szemmel huzta föl harisnyáit, lassan. Először az egyiket, azután a másikat . . .

Lassan fölöltözött . . . Csendes nemtörődomséggel hagyta ott társait a háló füledt levegőjében és sietett föl az emeletre . . . ahol már

várta a megszokott kötelessége. Az iroda. Ő takarította ki minden reggel. Ki kellett seperni, miközben ablakot nyitott, port törülni mindennütt, aztán jelenteni a munkafelügyelőnek, hogy megvan. Rendben van ismét az iroda, egy napra. Ennek így kellett menni minden nap, évről évre. Mert bizony immár két éve annak, hogy Mitru ezt a kitüntető hivatalt viseli. Büszkén, a maga módja szerinti örömmel is tölti be hivatalát.

Halk zümmögéssel takarít minden reggel. Valami ősi, szalmafedelű házak mélyéről szakadt román nótát dudorászik halkán, szép zöld hegy oldaláról szól monoton dallamu melodiája, amelyen valamikor sok fehér bárányt őrizgetett.

„Frumósz verdzse letúregyal
Albe diemics angrzil odáte . . .”

Néha meg megáll kezében a seprő. Valami képes árjegyzék színes lapját bámulja. Vagy mélyen ülő nagy barna szemei elrövedeznek . . . A nyitott, virágillatot lehelő ablakon át, a közeli töltésen robogó vonat után. És fölshajt. Melle mélységéről jön ez a sóhaj. Aztán lökdösi tovább a barna lószőrseprőt a poros padlón. De gondolatai messze járnak onnan. A románvidéki nagy hegyek között, ahol sok ősapja, talán a világ teremtésétől kezdve őri a „kapre-t és voajt” és eszi a maga sültötte barna kenyeret, sajtot . . . Sójajt egyet Mitru. Megvakarja fejét. Keresi a személtapátot.

Aztán jön a portörülés. Minden héten kétszer kell kimosni a rongyot. Fehér is az. Hiszen ez is hozzátartozik Mitru ambíciójához. Megsimo-

gatja a portörölővel a szekrény barna oldalát, a napsugaras ablakdeszkát, a hivatalos zöld színű divány esztergályozott díszeit, a munkarend szürkés-barna keretét, melynél mindig elcsodálkozik, hogyan érdemes ilyen képet berámázni, amelyiken se piros ruhás Krisztus, se szép, föl-felé néző Mária, de még egy „lup” sincs. Mert a betűsor Mitrunak csak sok vonal, üveggel betakart szükséges rossz, melyet sokat kell tisztítani, hogy csillogjon az üvegje és amelytől szabadulni ép úgy nem lehet, mint innen ebből a nagy, szép virágerdőbe ültetett nagy házból, ahol nem bántják, szeretik, megvan az ebédje, katonás ruhája; igaz, nem olyan szép mint az ő otthoni „buháj”-ja, amire a piros virágokat Florie varrta ki . . . Törülget tovább . . . A könyves polcz is ragyog már . . . Aztán jön az a csengős, fényes spárgás valami ott a falon . . . Még olyat sehol sem látott csak itt az irodában . . . Van ugyan ilyenféle náluk a templomban, ott messze, „haza”, ahová ő csak akkor mehet, ha nagyapja, a jó „tate eslmare” fölvaltja őt a birkáknál . . . Furesa ez . . . Sokszor, ha végig megy a folyosón napközben látja, hogy az igazgató ur, aki nagy ur, belekiabál ebbe a lyukba itt ni, aztán megint kiabál, aztán hallgat soká és megint kiabál bele . . . Egyszer hallgatódzott is, az igazgató ur meglátta. Kérdezte is: tudod-e Mitru, mi az? Az egy olyan ablak, amelyikbe ha belebeszélnek másik nap már visszahozzák azt, aki innen megszökik . . . Igen! A Bencso Pávelt is visszahozták . . . (Azért nem lehet innen elszökni. Pedig a kapu mindig nyitva van. Csak két év

teljes kérelemmel, hogy ha el is szakadt közöttünk a politikai összeköttetés, tartson össze a hű emlékezet.

Nagyrabecsülésem őszinte kifejezése mellett vagyok

őszinte örök hived
Benedek Sándor.

Színház.

A színházi szezon vége felé jár nálunk. A színészek elmondhatják, hogy becsületes törekvéssel igyekeztek a legjobbat adni. Hetenként 2—3 új darabot adtak és akár új, akár régi darabokat hoztak színre, mindenképpen meglátászt rajtuk a tanulás és az ambíciózus törekvés. Közönségünk méltó pártolását majd a jövő szezonra remélik, ha jobb időben jönnek el hozzánk.

Szombaton, január 17-én délután az „Ember tragédiáját” hozták színre ifjusági előadásban, a melyhez Horváth Zoltán tanár tartott előleges méltatást és magyarázatot. Az előadásról sok jót mondhatunk. Diszletek tekintetében persze mérsékelni kell az igényeinket a vidéki színpad nivójára, de hiszen akkor vidéki színpadon egyáltalában nem is lehetne adni, ha nagyvárosi igényekkel lépnénk elő. Szép, hogy a phalanszter jelenetre is voltak megfelelő diszleteik s azt is előadták, a mi vidéki színpadon ritkaság. Ádámot Korda játszta több helyen ügyesen, néha hevenyészve és tulságos deklamációval, Évát Császár Rózsi alakította tanulmányos és némely nüanszban meglepő temperamentummal. Luczifer alakítása Antalnak egyik legjobb szerepe volt, mindig eltalálta a kellő hangot. Az anyagi kar s a mellékszereplők játéka jó keretül szolgált a képnek. Este ugyanazt adták telt nézőtérrel.

Vasárnap délutánra „Nevető férjet” hirdették, de közönség hiányában elmaradt. Este „Czigányprimást” adták félig telt nézőtér előtt. A czimszerepet Agotai játszta sok ügyességgel és gyakorlott rutinnal, csak a dalok maradtak el. A fia szerepében Antal nyújtott igen élvezhető alakítást. Gastont pedig Parlagi alakította nagyon temperamentumosan, Korda a királyt játszta, találó nüanszokkal, Cadean félszeg szerepét Korányi igen jól alakította. Thurzó Margit, mint mindig, temperamentumosan játszott, énekelt és tánczolt Sári szerepében, Juliskát sok bájjal, ügyesen adta Császár Rózsi, E. Lányi Szidi, K. Rásó Ida is dicséretreméltóan alakítottak s az ensemble jól működött. A cigány zenéjét Oláh Gyula hegedülte.

Hétfőn, 19-én zónaelőadásban „Katonadolog”

mulva mehet majd el, mikorra ő is fölszabadul... Aztán azt is mondta az igazgató ur, hogy azon lehet beszélni haza a „tate”-val, meg a „mame”-val... megmondani, hogy a Mitru szépen takarítja az irodát, nem csinált még rosszat és talán karácsonyra haza is fog menni két napra... (Jaj! Csak már itt volna a karácsony!)

Igen! Az igazgató ur mondta...

Mitru nagyot sóhajt. Majd elnyeli szemével a fényes szekrénykét. Igen, az igazgató ur mondta, hogy ha ide belekiabálnak otthon is meghallják, csak az egyik fület kell innen a szögről lekasztani... Az igazgató ur pedig nem hazudik, mint a Mojse... Furcsa! És Mitrunak elkezd hangosan dobogni a szíve... Ej! Hátha ő is megpróbálná... Az igazgató ur még alszik... Az egész emeleten senki sincs... Elmondaná, hogy gondol ám ő sokat haza. Hogy karácsonykor ha hazamegy, jöjjenek eléje... Ajándékot is fog hozni a tatenak, mamenak meg Florianak is... Mert már pénze is van... Nem abból amit a Fegyicsan Jántól lopott... ezt már becsületesen

került színre ezuttal harmadszor. Az érdekes új operett szereposztása az előbbihez hasonló volt és a szereplők is hasonló ambícióval és temperamentummal igyekeztek, mint a két első előadásban.

Kedden, 20-án „Villámhárító” cz. 4 felvonásos francia bohózatot játszták. A darabban a finomabb, szellemesebb komikum érvényesül. Császár Rózsi sok naiv bájjal, ügyességgel játszta a feleség szerepét, Thurzó Margit Rolland Denise nagyon rutinos és temperamentumos alakítás volt, K. Rásó Ida is élénken, ügyesen játszta Mariset. A férfiak közül kiválóak voltak: Korda a gróf szerepében sok rutinnal és könnyed nonchalanceszal játszott. Antal alakítása a nüanszokban is megfelelt és élénk volt, Parlagi nagyon ügyes volt Roquette félszeg szerepében, Agotai rutinos gyakorlottsága könnyedén érvényesült s az ensemble kifogástalan volt.

Szerdán, 21-én Korda Sándor jutalomjátékául „Dollárkirálynőt” adták. A jutalmazott sokra termett működése elismerésül szép babékoszort kapott az ifjuságtól. Agotai mindig rutinnal, nagy készséggel játszott. Igen ügyes volt Parlagi és Antal is. Thurzó Margit Daisy szerepét élénken, ügyesen játszta s igen tetszett a közönségnek. Ráczné és Császár Rózsi szintén igen ügyesen, jól alakítottak s a játék egészben harmónikus volt. A közönség is jól megtöltötte a termet.

Csütörtökön, 22-én „Kedves Augusztin” cz. operette került színre, Thurzó Margit és Agotai Ferencz jutalomjátékául. A közönség köréből szép csokrot és egyéb ajándékokat nyújtottak fel a jutalmazottaknak. Thurzó Margit a hercegnő szerepében igazi eleven ördög volt teljes temperamentummal s a fátyolozottság daczára is jól csengő hanggal. Agotai komornyikja gyakorlott alakítórá vall, de Antal is jól énekelt és kitünően játszotta a czimszerepet. Anna szerepében Császár Rózsi kedves és temperamentumos alakítást nyújtott. Parlagi szintén igen jól játszott. Az előadás harmonikusan folyt le s a zene és énekszámok igen élvezhetők voltak.

Január 23-ikán, pénteken zónaelőadásban „Éva” című operettet adták Lehár zenéjével. A czimszerepet Thurzó Margit játszta mint rendesen, teljes készséggel minden nüanszban; Császár Rózsi Pipszi szerepét alakította ügyesen és kedvesen. Agotai, Antal, Parlagi, Korányi, Danis jól igyekeztek az alakítással s harmónikusan folyt le az előadás.

Szombaton „Czigányszerelem” operettet hozták színre a helybeli rendőrség segélypótló egyesülete javára.

Vasárnap délután „Katonadolog” este „Tökéletes asszony” kerül színre.

kereste, napszámban, amikor kiküldték őt dolgozni a városba... Aztán két év mulva haza is megy biztosan... Az igazgató ur mondta, hát akkor biztos... És hogy itt van ám neki csillogó, gombos ruhája. Mindig mennek vasárnap a templomba; csak a gombot nem szabad levágni, mert akkor nincs ebéd... És... és... igen! Mindent el lehetne mondani...

Mint egy álomlátó nézi Mitru a fényes kis kazetta csillogó vasait. Egyszer csak körülnéz. Lassan fölemelkedik a keze. Hóna alá kapja a portörölőjét és lekapcsolja esetlen, durva mozdulattal a bal kagylót... Aztán átszellemült arccal beszél, beszél, mormog, sóhajt, rég hallott, rég beszélt román nyelven... Könnyes lesz a szeme. Meg-megcsuklik a hangja. Arcza kigyul...

Aztán nagyot sóhajt! Fölakasztja helyére a kagylót. A szürke portörölővel végig törli a napsütött arcán lepergő könnyeket... Megkönnyebbül... Lábujjhegyen kisurran az ajtón. Nem látta senki.

Az iroda tiszta.

Reggeli szivarjával szájában, nyugodt ké-

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Kitüntetés. A lefolyt hét elején mindenfelé őszinte, igaz örömet keltő hír terjedt el városunkban, a mennyiben közel félszázados — a szenvedő emberiség érdekében kifejtett fáradhatatlan, odaadó munkásságnak legmagasabb helyen történt elismeréséről kaptunk értesítést. Dr. Lichtschein Adolf vármegyei tbeli megyei főorvosnak s a MÁV. orvosi tanácsadójának ugyanis a király a belügyminiszter előterjesztésére a királyi tanácsosi czímet adományozta a közegészségügy terén kifejtett hosszú és sikeres működése elismerésül. A kik tudják, hogy a köztisztélet és becsülés közepette, szép kort ért kitüntetett, ki orvosi oklevelét Wienben 1866-ban nyerte s már 1867-ben, tehát 47 év előtt e városban letelepedett, s azóta szakadatlanul itt működő férfiú mennyit fáradozott a szenvedő emberiség érdekében, elmondhatják, hogy a legnagyobb királyi kitüntetés minden tekintetben érdemes és arra méltó egyént ért. Ha járvány volt, ha a szenvedőket gyógyítani, ha a szegény betegeket istápolni, anyagilag támogatni kellett, dr. Lichtschein Adolf éjjelnappal rendelkezésére állott. A szegény ügyefogyottak, a nyomorék gyermekek orvosi ellátását is elvállalta a mult évben. De nemcsak a szenvedő emberiség áldja az ő tudását, nemes jóságos szívét és páratlanul kedves, biztató modorát, hanem összes jótékonyági intézményeink kulturális, hazafias, egyházi és tanügyi célú szolgáló egyesületeink mint áldozatkész támogatójukhoz fordulhatnak ő hozzá. A megyei közművelődési egyletnek alapító és választmányi tagja, az izraelita hitközségnek diszelnöke, a vármegyei Kaszinónak és az orvosszövetségnek választmányi tagja, az állami iskolák gondnokságának tagja, s minden kiválóbb téren találkozzunk az ő rokonszenves egyéniségével, ki nagy eltölgaltsága mellett, még a gömörmegyei nép- és iparbank igazgatóságában is helyet foglal. Széles mederben folyó tevékenysége mellett legnagyobb érdemeket szerelte a két kolerajárvány és az itteni vasútépítéskor fellépett kiütéses typhusjárvány alkalmával kifejtett önteláldozó és buzgó működésével. Ekkor maga is

nyelmesen jön az igazgató. Léptei alig hallszanak, csak cipőjének talpa alatt nyisszan meg néha a kókuszszőnyeg tonása. Belép az iroda ajtaján. Szinte megrezen, mert abban a pillanatban csattanva csendül a telefon, élesen, idegesen cseng. Leakasztja a kagylót és nyugodt, mély férfihangon szól bele:

— „Halló...”

— „Központ!... Ugyan kérem mi van az Önök telefonjával. Az rettenetes. Az előbb valaki folyton mormogott, fecsegett, duruzsolt bele és ne adj’ Isten őt megérteni se pedig leténi vele a kagylót... Borzasztó. Hiszen nincs elromolva a telefon! Ugy-e?”

— „Nincs!... igazán érthetetlen... Jó napot!”

Az igazgató bosszus vállvonogatással csapta le a kagylót... Kint pedig boldogan mosta a kutnál a portörölőt Mitru, ... mert otthon tudják, hogy jó dolga van és mert érezte, hogy most már karácsonykor biztosan várni fogják...

Biztosan...

Füzési Árpád.

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

**Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:**

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

■ ugymint: **fogak és gyökerekre, arany és platina**
■ **koronák** készítése, **szájpadlás nélküli hidmunkák**
■ ugyancsak **arany, platina és porcellánból,** a
■ melyek **nem vehetők ki a szájából,** továbbá **por-**
■ **cellán, arany és platina tömések. :-: :-: :-:**

megkapta a hagymázt és hosszú ideig igen súlyos beteg volt. — Sokat és szívesen áldozott jótékony és közczélokra, s mindenkivel szemben figyelmes, előzékeny, készséges volt mindig. Ezért méltán örvend mindenki a magas királyi kitüntetésnek, s a jól megérdemelt királyi tanácsosi címhez őszinte szívvel gratulálunk mi is az érdemes férfinak!

Érdemrend átadás. *Ulreich* János dobsinai iskola igazgató és ottani önkéntes tűzoltó főparancsnokot Ófelsége a 25 éves szolgálati érdemrenddel tüntette ki. A derék férfinak a mai napon fogják ünnepség keretében az érdemrendet a mellére tűzni. A kitüntetett a vármegyei tűzoltó szövetségnek egyik alelnöke, a szövetség részéről tehát *Komáromy* István szövetségi titkár és vármegyei tűzrendészeti felügyelő is részt vesz az ünnepségen.

Uj tanácsbíró. A dunamelléki ref. egyházkerületben a gróf *Tisza* István lemondásával megüresedett tanácsbírói állásra dr. *Bernáth* Istvánt, a magyar gazdatársaság igazgatóját s a Kálvin szövetség elnökét választották.

Ünneplés. *Szabó* Ferencz helybeli kir. adóhivatali főpénztárnokot előléptetése alkalmából tisztársai és jóbarátai — mult szombaton f. hó 17-én — az Otthon társaskör helyiségeiben a vármegyei, városi, pénzügyi stb. stb. hivatalok tisztviselőinek részvételével társas vacsorát rendeztek. Az első pohárköszöntőt *Striczky* Árpád adóhivatali főellenőr mondta, meleg hangon üdvözölve a tisztviselőkar nevében az új főpénztárnokot jól megérdemelt előléptetése alkalmából s biztosítva őt jövőben is tanúsítandó szeretetükről és ragaszkodásukról. Élénk helyesléssel kísérték a szép szavakat, mire dr. *Kovács* László polgármester emelkedett szólásra, s nagy figyelemmel hallgatott tőszóban foglalkozott a tisztviselők nagy és felelősségteljes munkájáról, megemlékezett arról a sokszor emberöltőn keresztül végzett idegörlő munkáról, mely után gyakran már nem jut ideje a küzdelemben kifáradt tisztviselőnek a nyugalom élvezetére. A tisztviselői karra emelte poharát s egyszermind meleg szavakkal éltette az ünnepeltet. Mélyen megilletődve emelte fel ekkor szavát *Szabó* Ferencz főpénztárnok, s előléptetése alkalmából elsősorban hálás szavakkal emlékezett meg a felsőbb hatóságról majd ünnepléseért, s a most nyilvánult szeretetért és baráti érzelmekért mondott hálás köszönetet. *Hajdu* Géza lendületes pohárköszöntő keretében éltette a vendégeket s különösen a megjelent hivatalfőnököket, kik az előléptetés alkalmából megosztják a tisztviselők örömét. — *Biess* Elemér derűs hangulatot keltő, ötletes tőszója után id. *Rábely* Miklós szólalt fel s nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntő keretében az ünnepelt családját éltette meleg szavakkal. A szép társaság, melynek soraiban a vidéki kir. adóhivatalok képviselőit is láttuk, a hajnali órákig maradt együtt kedélyes hangulatban.

Diszes esküvő volt f. hó 19-én hétfőn délután városunkban. Dr. *Ráróssy* Gyula ügyvéd, a gömörmegyei nép- és iparbank ügyészenek bájos leányát: Arankát vezette oltárhoz *Havranek* János csendőrfőhadnagy szegszárdi parancsnok, ki hosszabb ideig volt az itteni csendőrszakasz parancsnoka. A polgári aktust dr. *Kovács* László polgármester végezte, majd a diszes násznép a róm. kath. templomba vonult, hol *Szemann* Endre prépost plébános, teljes ornatusban, fényes segédlettel adta össze az ifjú párt. A templomban az örömszülők és fiatal pár nagyszámu ismerősei és jóbarátai jelentek meg. Tanúk voltak: *Havranek* Ferencz rajztanár és *Pokorny* Pál budapesti lakosok. A fiatal pár másnap délután elutazott.

Eljegyzések. Dr. *Pataky* Tibor miniszteri segédfogalmazó folyó hó 11-én eljegyezte *Fischer* Margitkát, özv. *Fischer* Gyuláné leányát.

Dr. *Sebes* Salamon tornaljai adóhivatali tiszt f. hó 18-án tartotta eljegyzését Sajószentpéteren *Weisz* Miczi elemi iskolai tanítónővel.

Félévi szünet. A helybeli főgimnáziumban a félévi szünet január 31-től február 3-ig tart bezárólag. A II-ik félévi előadások febr. 4-én kezdődnek.

Nyugdíj választmány. Rimaszombat város nyugdíjkezelő választmánya f. hó 20-án dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen nyugdíjügyeket tárgyaltak.

Bírói kinevezés. A vármegyénk szülötte: dr. *Tomcsányi* László debreczeni kir. törvényszéki jegyző, *Tomcsányi* László kir. curiai bíró jeles képzettségű fia, kir. törvényszéki al-bíróvá neveztetett ki a debreczeni törvényszékhez.

Esküvő. Dr. *Cseh* János nagyrőcei városi főjegyző, *Cseh* István kir. táblai bíró öccse f. hó 17-én tartotta Budapesten a faszori ev. templomban esküvőjét *Staudinger* Margittal. A vőlegény tanuja az esküvőn *Cseh* István kir. táblai bíró volt.

Szakfelügyelő látogatása. *Hackel* N. Lajos, az énekoktatás országos felügyelője a megyebeli állami elemi iskolákban személyesen győződik meg az énektanítás haladásáról. A felügyelő a rozsnyói, dobsinai és nagyrőcei iskolákban járt eddig.

Tanítónői kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter legutóbb számos tanítói és tanítónői állást töltött be kinevezés útján. A rozsnyói állami elemi iskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett állásra a miniszter *Badiny* Jolán okl. tanítónőt nevezte ki, mint a ki ez állásban már szeptember hónap óta helyettesként közmegelegedésre működött. Még a következő áll. elemi iskolákhoz nevezett ki új tanerőket a kultuszminiszter: Putnokra *Boga* Jolánt, Garamszécsre *Kovács* Juliát, Tiszolcra *Adám* Gizellát, Nagyrőczére pedig *Longauer* Alajost.

Halálozások. *Institórisz* Endre városi tisztviselő, — közéletünk tisztos alakját és családját mély gyász sújtotta le. F. hó 22-én jött ugyanis Tátraszélplakról, dr. *Guhr* Mihály szanatóriumi főorvostól a megrázó telefon értesítés, hogy dr. *Institórisz* József fiatal ügyvédjelölt, ki mindössze 30 évet élt, fölbölte magát, s meghalt. Csak néhány nap előtt ment Tátraszélplakra, s úgy látszik, hogy rendkívül ideges s utóbbi időben izgatott fiatal ember zavart, beszámíthatatlan állapotban követte el tettét, melylyel mély bánatba ejtette szerető szüleit, testvéreit és rokonait. Testvére: dr. *Institórisz* Endre nyomban elutazott, s intézkedett a holttest hazaszállítására. Kis városunkban a szomorú eset híre mindenfelé őszinte részvétet keltett. A lesújtott szülőknél kívül testvérei: dr. *Institórisz* Endre, *Gazda* Pálné szül. *Institórisz* Anna, *Institórisz* Mariska és *Institórisz* Margit kiterjedt rokonsággal gyászolják a korán elhunytat, kinek hült tetemeit f. hó 24-én kísérték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

A *Michalek*, *Perjéssy*, *Molitóris*, *Steglehner*, *Grüner* és *Kubinyi* családok mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett sógornőjük, nagynénjük és rokonuk özv. felsőkubinyi és demjénfalvi *Kubinyi* Kálmánné szül. *Nándori* Bene Nagy Emma élete 68-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 17-ik napján délután 1 órakor, a halotti szentségek felvétele után Budapesten elhunyt. Hült tetemeit folyó hó 19-én temették Budapesten a rokonság nagy részvéte mellett.

Városi tisztújítás. Rimaszombat rend. tan. város polgármestere dr. *Kovács* László február 7-iki lejáratlalt pályázatot hirdet a polgármesteri, főjegyzői, közigazgatási és jogi tanácsosi, mérnöki, tisztviselői, rendőralkapitányi, I. és II. osztályu pénztárnoki, számvevői, adóellenőri, állatorvosi és közgyámi állásokra. A városi főjegyző dr. *Gyürky* Pál febr. hó 1-től nyugdíjazva van már, s *Institórisz* Endre városi tisztviselő s a véglegesen megválasztott városi tisztviselő: Dr. *Szabó* Károly — mint értesülünk — e héten beadták nyugdíjazásuk iránt a kérvényüket. Ez utóbbi állásra is ki fog iratni a pályázati hirdetmény. A tisztújító szék megtartásának határidejét a vármegye alispánja fogja kitűzni.

Írók és újságírók gyűlése. A Felvidéki magyar írók és újságírók szövetsége f. hó 18-án Liptószentmiklóson a vármegyei ház disztermében tartotta évi rendes közgyűlését, melyen vármegyénkbeli *Stankovits* Károly, a Dobsina és Vidéke szerkesztője vett részt.

Súlyos baleset. Ujantálvölgyön a vasúti állomáson súlyos baleset történt f. hó 22-én. *Fuszek* Anna fiatal üveggyári munkás ugyanis a szállítmány beraktározásával foglalkozott, mikor két mozgásban lévő vasúti kocsik ütközése került s olyan súlyos sérüléseket, csonttöréseket szenvedett, hogy be kellett szállítani az itteni közkórházba.

Fényes sikerű műestélyt rendeztek Komáromban a kerületi munkásbiztosító pénztárak tisztviselőinek országos kongresszusa alkalmából f. hó 17-én, mikor is az ország minden részéből összegyűltek nagy számmal a férfi és női tisztviselők. A műestélyen az itteni ker. mb. pénztár tisztviselője: *Rábely* Etta számtiszt is közreműködött s mint a fővárosi lapokban olvassuk, s a jelenvoltaktól értesülünk — fényes sikert aratott *Ady* Endre és *Alba Naevis* néhány szép költeményének hatásos és általános nagy tetszéssel kísért előadásával.

Esküdtzéki tárgyalások. A helybeli kir. törvényszéknél mint esküdtbírósnál február 3-án tárgyalják a szándékos emberölés büntetével vádolt *Treffend* Jánosné ügyét *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki és esküdtbírósnál elnök elnöklésével, másnap 4-én *Cseh* István kir. táblai bíró fog elnökölni s ekkor *Jáchim* János és *Jáchim* Pál szándékos emberöléssel vádolt kienőcei lakosok felett fog ítélni az esküdt bíróság. A vádhatóságot első napon dr. *Mészáros* István vezető kir. ügyész, másodnap *Lehoczky* Márton kir. alügyész képviseli.

Elhalasztott érdekeltségi gyűlés. A barkai körjegyzőség értesíti az érdekelteket, hogy a Szádellői-ut ügyben f. évi január hó 24-re kitűzött érdekeltségi gyűlés több hatóság akadályoztatása miatt 1914. évi február 10-ének d. e. 10 órájára halasztatott el.

Felolvasás vetített képekkel. A jövő héten szerdán ismét lesz a főgimnáziumban felolvasás vetített képekkel és szünet alatt zenével. A felolvasás tárgyát a montenegrói tájakról veszi.

Lampionos tea-estély. A mult vasárnap este jól sikerült lampionos, zenés teaestélyt tartott a rimaszombati korcsolyázó egyesület saját helyiségeiben. Bár kevéssel előbb szeles idő uralkodott, de estére elcsendesült a szél és lehetővé tette a fényesen kivilágított jégpályán a korcsolyázást. Fenn a pavillon emeletén ez alatt a hölgyválasztmány tagjai szeretetreméltó szíveséggel szolgálták fel a teát úgy, hogy a mulatság igen kellemesen folyt le. A hölgyválasztmány tagjai *Tóth* Béláné, *Györy* Böske, *Máthé* Jenőné, *Pásztory* Gyuláné. Ezuttal *Tóth* Béláné és *Pásztory* Gyuláné urnők rendezték a teaestélyt s igen segítségükre volt *Somogyi* Ilonka. Ugyilátszik, hogy az életrevaló eszme, a melynek megvalósítója *Tóth* Béláné urnő, a jövőben is kivitelre kerül a korcsolyaegyesület javára.

Országos pénztár közgyűlése. Megirtuk, hogy az országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztár 1913. évi rendes közgyűlésén megejtett választások ellen felebbezést adtak be az állami munkásbiztosító hivatalnál, mely a választást megsemmisítette s február hó 1-én új közgyűlés tartását rendelte el. A rimaszombati és rozsnyói kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlési kiküldötteiként ezen részt vesznek: az ipari munkaadók csoportjából: *Gömöri* Zoltán nyomdász, igazg. elnök, *Rozsnyóról* és *Varga* Lajos építési vállalkozó, választott bírósági helyettes ülnök Rimaszombatból. A gyári csoportból: *Marik* Ernő az ált. magnezit r. t. hisznóvízi gyártelepének igazgatója. A biztosítottak csoportjából: *Nagy* Sámuel asztalos-üzletvezető, felügyelő-bizottsági tag Rimaszombatból, a gyári csoportból: *Juhász* Pál géplakatos, igazg. póttag Rozsnyóról és *Lehoczky* Pál vasöntő, igazg. tag Rimaszombatból. A vállalati betegségyélyező pénztár kiküldötteiként részt vesznek: *Pauks* László murányaljai pénztárnok és *Komora* János fűrészmester vereskői igazg. tagok, *Koburg* Fülöp herceg fűrészgárainak alkalmazottai. Az első magyar papírpap r. t. nagyszabosi gyárából *Szentpéteri* Andor tisztviselő, ig. tag van kiküldve.

A vármegyei Kaszinó helyiségeinek egy részét a mult héten akként rendezték be, hogy ott ételek és italok is lesznek kaphatók, s *Jelinek* Jakab jóhírű vendéglősnek adták ki a helyiségeket. Azóta láthatólag fellendült a kaszinói társas élet, s f. hó 24-iken szombaton este a helyiségek megnyitása alkalmából disznótort rendeztek, melyen való részvételét társas életünk számos kiváló tagja jelentette be.

A benzín ára. Az adómentes benzín árát, a miskolci Kereskedelmi és iparkamara hivatalos közlése szerint, a kereskedelmi miniszter

f. évi január hó 1-től kezdődőleg f. évi márczius hó 31-ig, illetőleg további intézkedésig méter-mázsánként 24 (huszonnégy) koronában állapította meg, amire az érdekelteket figyelmeztetjük.

Iskolai ünnepek. Folyó hó 30-án délelőtt 9 órakor, a helybeli főgimnázium tornacsarnokában, a főgimnázium „Tompá Önképzőkör” báró Eötvös József emlékére ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Hymnus. Éneklé az ifj. dalkör. — 2. Megnyitó beszéd: tartja Löcherer Géza VIII. o. t. ifj. elnök — 3. Báró Eötvös J. „A vár és kunyhó” cz. költeményét szavalja Árvay György VIII. o. t. — 4. Báró Eötvös J. Lyrája. Fejtegeti: Gyurovics János VIII. o. t. — 5. Báró Eötvös—Révfy G. „A megfagyott gyermek.” Szavalja Török Árpád VIII. o. t., zongorán kíséri Braun Tivadar VIII. o. t. — 6. „Záró beszéd.” Tartja: dr. Wallentinyi Dezső tanár elnök. — 7. Kamaruni néger bál-induló. Játssa az ifj. zenekar.

A polgári leányiskolában pedig, mint értesülünk, iskolai szindarabot készítenek elő a jövő hét végére tea-estély keretében.

Si-verseny. A magyar Si-szövetség első országos versenyét Január hó 18-án vasárnap tartotta Kőrmöczbányán, gyönyörű téli napos időben, elsőrangú hóviszonyok mellett. Az érdeklődés országsherte igen nagy volt és az ország minden részéből nagy számmal állottak versenyzők a starthoz. Az első osztályú távversenyben az u. n. senior versenyben a szalkai menedékház és a Zólyom-völgyben levő Vadászkereszt szálloda közötti, körülbelül 13—14 kilométeres távolságot Delmár Valter 29:50 perc alatt futotta be s ezzel elnyerte Kőrmöczbánya tiszteletdíját egy hatalmas ezüst serleget. A Junior-versenyben az első díjat a Sacelláry György által adományozott nagy ezüst serleget Rokfalussy Lajos nyerte. A senior-ugróversenyben a legtöbb pontot Kaczander Ernő kapta. Leghosszabb ugrása 9½ méter volt és ezzel elnyerte a Magyar Si-szövetség által adományozott ezüst serleget. A unior-ugróversenyben a Magyar Si-Club nagy ezüst serlegét Iszer István nyerte el. Ezekon kívül több ezüst és bronz plakettet osztott ki a versenybíróóság a versenyzők között. A verseny nagy közönség részvételével folyt le és a hazai si-sportot nagy lökással vitte előbbre. Megyénkből a versenyen dr. *Institórisz* Endre vett részt, mint egyik pályabíró. A versenyt megelőzőleg egy heti si-curzust tartott a Magyar Si-Club egy külföldi szaktekintély vezetése alatt. A verseny után pedig egy 25 tiszt és 40 legénységből álló hadseregi különítmény érkezett egy vezérkari tiszt vezetése alatt Kőrmöczbányára Si-gyakorlatok tartása végett. A Si-curzusokon és versenyen élénk tevékeny részt vett Palkovics Lajos nyugalmazott altábornagy is, mint egyik fáradhatatlan si-elő.

Halálos szurás. Helpán mult hó 26-án karácsonykor Ginics György a Martján János házában bepálinkázott és onnan távoztában találkozott Spisák Károlylyal, kivel összeszólalkozott s utánna egy követ dobott. Ekkor Spisák lehordta Ginicset, ki kést ragadott és nyakon szurta Spisákot. Ez pár perc alatt kiszenvedett. Érdekes és jellemző a kir. ügyészség gyors és alapos munkásságára, hogy az alig három hét előtt történt emberölés ügyében a vizsgálat szabályszerű lefolytatása után már január 23-án a főtárgyalás is meg volt tartható. *Kolbay* Sándor elnöklése mellett ítélkezett e napon a bíróság Ginics György felett s öt dr. *Mészáros* István vezető kir. ügyész vádbeszéde után halált okozott súlyos testisértés büntette miatt jogerősen 2 évi és hat havi börtönre ítélte, ebből 24 napot kitöltöttnek vett.

Elítelt tolvajbanda. *Berta* Barnabás Gyurka, ifj. *Berta* István Gyurka és *Szizgyártó* István Karittyó gömörpéterfalai, gesztetei és jesztei lakosok többedmagukkal 1913. október 16-án és 22-én Harmaczon a szatócsüzlet és korcsma ajtajának kifeszítése után behatoltak és sok mindent: szivart, dohányt, cigarettát, pénzt és árukat elloptak. Julius 9-én az ajnácskői szövetkezetből is sok mindent loptak ezek az elvetemült emberek. A kir. törvényszék f. hó 21-én *Kolbay* Sándor elnöklésével ítélkezett a lopás büntetésében. A *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszéde után *Berta* Gyurkát 1 hónapi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélték. Ezt a vizsgálati fogház által kitöltöttnek vették. Ifj. *Berta* Márton és *Szizgyártó* Istvánt

3—3 havi fogházra ítélték s 2 hónapot és 29 napot kitöltöttnek vette a bíróság.

Főgimnáziumi hangverseny. A rimaszombati egyesült prot. főgimn. ifjúsága február hó 7-én a Hungária szálló nagytermében táncszalag-egybekötött jótékony célú hangversenyt rendez. — Kezdeté esti 8 órakor. Helyárak: ülőhely 250 kor., állóhely 150 kor., diákjegy 1 korona. A rendezőség élén *Löcherer* Géza, *Wjerk* Pál, *Jellinek* Ferencz és *Lucsánszky* Barna állanak. A műsor a következő: 1. Abt F. „Ha a fecske utra kél”. Műdal. Előadja az ifjúsági énekkar. — 2. Rossini: Tell-nyitány. Zongorán előadja: Braun Tivadar VIII. o. t. — 3. Ifj. Csathó A.: „A riporter.” Magánjelenet. Előadja: Árvay Gy. VIII. o. t. — 4. Részlet *Lehár* F. „Eva” cz. operettjéből. Éneklé: Török Á. VIII. o. t., zongorán kíséri Pékh Gy. VIII. o. t. — 5. a) Kraus E. Ständchen, b) Bloch I. II. Fantásie Hongroise. Hegedűn előadja: Dráskóczy L. VIII. o. t., zongorán kíséri: Braun T. VIII. o. t. — 6. Weber K. Béka-hangverseny. Előadja: az ifjúsági énekkar. — 7. „Boka kesergője”. Előadja: *Wjerk* P. VII. o. t. (I. hegedű), *Csorba* K. VIII. o. t. (II. hegedű), *Nemessányi* L. VII. o. t. (czello), Pékh Gy. VIII. o. t. (nagybőgő). — 8. Szaval: *Németh* P. VIII. o. t. — 9. *Barcarole* *Offenbach* „Hoffmann meséi”-ből. Előadja: az ifjúsági zenekar.

Halálos végű családi jelenet. *Lehelfalán* mult év december 21-én *Moczni* Andrásné összeszólalkozott fiával *Jánossal* s a vitába beleelegyedett a másik fiu *Moczni* András is, anyja védelmére kelve. Ebből aztán nagy csetepaté támadt, s *Moczni* János a szomszéd-ban lakó *Moczni* Györgyöt hívta segítségül, s mikor már az asszonyok is beleavatkoztak az ügybe, veszedelmessé vált a helyzet. *Moczni* András a dulakodás közben felkapta vadászkését és *Moczni* Györgyöt úgy hasbaszurta, hogy ez a sérülésbe belehalt. F. hó 21-ikén tárgyalta a helybeli kir. törvényszék az ügyet s *Lehoczky* Márton vádbeszéde után — miután a bizonyítási eljárás során dr. *Zeher* István kir. törvényszéki és dr. *Linberger* Albert nagyrőcei városi t. orvos szakértők is meghallgattak — *Moczni* András halált okozott súlyos testi sértés büntette címén jogerősen 2 évi börtönre ítéltetett. 26 napot ebből kitöltöttnek vett a bíróság.

Árvizbélyegek használata. A kereskedelmi miniszter rendelkezése folytán mult évi november hó 20-án postai árvizbélyegeket adtak ki. A m. kir. posta- és táviradigazgatóság felhívására a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a pénzügyintézeteket, iparvállalatokat és cégeket, hogy a kifizetett nemes czél érdekében vagyoni viszonyaikhoz mérten levelezésükhöz, esetleg annak arányos részéhez bizonyos ideig árvizbélyeget használjanak.

Lótolvaj bűnhődése. A rimaszombati vásárra 1913. november 15-én *Kresnyák* János Cserepesről bejött és a Drucker korcsmájába ment egy társával. Mig bent volt, *Péter* Bálint az egyik felszerszámozott lóra ráült és elvágatott. Szabadka-pusztánál elfogták és a helybeli kir. törvényszék f. hó 23-án *Péter* Bálint zeherjei lakost jogerősen egy havi fogházra, egy évi hivatalvesztésre ítélte lopás büntette miatt.

Husvétii társasutazás Felső-Olaszországba s a Rivierára. Utirány: Budapest-, Fiume-, Ancona-, Florencz-, Genua-, San-Remo-, Menton-, Montecarlo-, Nizza-, Cannes-, Genua-, Milano-, Velence-, Fiume-, Budepest. Az ut két héttig tart s II. oszt.-ban (hajón I. oszt.) minden költséget beszámítva 330 koronába kerül. Indulás Budapestről április 3-án. Jelentkezni lehet márcz. 5-ig *Makfalvi* Ferencz áll. felsőkeresk. isk. tanárnál (Kassa, Mikes-utca 10.) aki szívesen küld programot, s ad felvilágosítást a juliusba tervbe vett norvégiai társasutazásról is.

Halálos elgázolás. *Skolnik* Mátyás koháryházi lakos földmives folyó hó 20-án az erdőről tüzitát fuvarozott, miközben fával megakadt szánja feldől és pedig oly szerencsétlenül, hogy őt maga alá temette. S minthogy segítség nem volt, a falubeliek már csak holttestére akadtak rá. A nyomozás elrendeltetett, hogy nem e forog fenn bűncselekmény.

Lopás. *Prandl* János nyustyai lakos mérszáros husfűstöldéjéből a lakat felfeszítése után ismeretlen tettesek 4 db sonkát, 4 oldal szalonát, 11 kolbászt elloptak. A nyomozás elrendeltetett a tettesek kézrekerítése iránt.

Elhalasztott hangverseny. A nagyrőcei áll. felső kereskedelmi iskola tanuló ifjúsága által f. é. február hó 1-re hirdett hangverseny és táncmulatság, közbejött akadályok miatt f. é. február hó 2-ra lett elhalasztva. A hangverseny, melynek élén *Schmidt* Róbert, *Szántó* Ármán és *Szivadk* János tanárok állanak, igen érdekesnek ígérkezik; lesz ének, monológ, vonós négyes, melodráma, bohózat, tánc, stb.

Ebek irtása. Szomorú dolog a hűséges állatoktól megválni, de igen szükséges volt az erélyes intézkedés, a melyet polgármestereink falragaszokon hirdett ki, t. i. az összes ebeknek 8 nap alatti kiirtását. A zárlat óta három ízben fordult elő veszettségi eset és több embert megmártak az utcákon a veszett ebek. Végre is előbbvaló a társadalom közjára s ha nem segít más, beie kell nyugodni az ebek irtásába.

Kamarai ülés. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara december hó 9-én *Koós* Samu kir. tan. alelnök elnöklésével tartott teljes üléséről most kaptuk a jegyzőkönyvet. Az ülésen megyénkből jelen voltak: *Kirschner* Zsigmond, *Aczél* Andor és *Sulán* Ödön rozsnói, *Müller* Miksa jolsvai kultagok. Elmaradásukat kimentették: *Grosinger* Miksa és *Szabó* József rimaszombati, *Feymann* László rozsnói, dr. *Grundmann* Frigyes jolsvai kultagok. Az ülésen több helyi és közérdekű tárgyat-intézték el, s a kereskedelmi szakosztály indítványát, hogy *Sichert* Károly, a rimaszombati konzervgyár r.-t. igazgatója, ki a statisztikai állandó értékmegállapító bizottságnak is tagja, s ki a kamara működését évek hosszú sora óta támogatja, mint érdemes szaktérfit levelező taggá választassék egyhangulag elfogadták és határozattá emelték.

Apolló színház. Mult szombaton és vasárnap valóban élvezetes látivaló volt az Apolló mozgószínházban, hol különösen vasárnap igen nagyszámu közönség gyűlt össze. A „Boldogok szigete” egyike a legszebb és leg-hatásosabb daraboknak, miket a világhírű berlini Reinhardt rendezésében a filmen láthat a közönség. Gyönyörű szép volt a hat felvonásos képsorozat, mely nagy tetszést aratott.

Adomány. *Keisler* Gusztávné urnő almát küldött nyomorék gyermekeink részére, halás köszönetet mond érte az Elnökség.

A Pósa-ház építetű bizottsága köszönettel nyugtazza a hozzá beérkezett újabb adományokat: **Farkasfalvi Farkas Géza** 100 kor., *Zájdó* László zsiپی ref. lelkész 4, *Jurdik* Aladár czakói r. kath. tanító ivén 6, *Zádorházi* ref. gondnok ivén 4:80, *Frits* Ferencz ivén 11:50, *Rimaszécs* közs. pénztára 2, *Szabó* László Várgede 12, *Knöpfler* Károly Rimakokva 10, *Nemes* Ödön Hísznyóvíz 5, *Dr. Löcherer* Tamás Rszombat 2, *Kiss* Ferencz G.-Kisfalud 1, *Böszörményi* Andor rimapálfalvi ref. tanító ivén 2:87, *Ignéczy* Béla runyai ref. tanító ivén 7:10, *Czékus* Miklós balogtamási ref. tanító ivén 1:30, *Vattay* László (Korompa) ivén 18, *Karkalics* Sándor licei esp. pleb. 1, *Stubendeck* József rimakokvai plébános 2, *Állami* elemi iskola növendékei *Dobsina* 4:16, *Pelsőcz* nagyközség pénztára 3, *Zacsovics* Róbertné Tót-sóvár 5 korona. Összesen: 202 kor. 73 fillér. (A 2-ik számban közölt 555 kor. 82 fill.-rel együtt: 758 kor. 55 fillér.) (Folyt. köv.)

Árufuvarozás a poltár—osgyáni vonalon. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesítést küldött valamennyi, a vasuti áru-fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény kötelekékébe tartozó önálló igazgatással bíró köz-forgalmu hazai vasut igazgatósághoz, hogy a máv. üzemében álló poltár—rimaszombati h. é. vasutnak poltár—osgyáni 16 kilométer hosszú vonalrésze a vasuti áru-fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény hatálya alá helyezettett.

Sajógömöri vásár. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi miniszter megengedte, miszerint Sajógömör községben az 1914. évi február hó 15—16-ra és május hó 3—4-re, a július hó 5—6-ra és az október hó 3—4-re eső országos kirakó és állatvásár az 1914. évben kivételesen február hó 16—17-én, május hó 4—5-én, július hó 6—7-én illetve október hó 7—8-án tartassanak meg.

Tangó. Uram bocsásd meg az én bűnemet, én sohasem táncoltam s minden táncot ellenzek, de mégis szeretem látni, mikor fiatal társaim — karjukba választott hölgyükkel — bódultan, mámorosan, szinte átszellemülve repültek, vagy repülnek egy-egy keringőben egy az előttem ösmeretlen menyországgal felé; vagy mikor ifjuságuk minden duhajságát kitorni láttam a gömői esárdás aprózott — ritmusu csapongó — hullámzásaiban; aztán mikor enyelgve pihentek meg a francia négyes sétatáiban, mint holdsugaras estében andalgó szerelmesek... Az pedig igazán mély érzéseket vált ki mindig belőlem, ha elvéve egy kitorrott, kifejezetten szép nemzeti táncunkat láttam valahol bemutatni, mint a táncz művészet kiváló jelenését, amiben benne tükrözik keleti voltunk minden vonása: nagy elbusulása, szilaj kitörése, duhaj tobzódása, lelkesedése és csüggedése mind, mind... Aztán a többi idegen táncok, melyek mind megannyi sajátos nemzeti vonást vetnek vissza, melyeket a divat, a kultúra, a művészet nevében ültettek át magyar talajba, melyek lezorították az ősmagyar táncokat s maguk köznapi szórakozássá váltak minden rangú és rendű embernél. — Mondom, szívesen hódolok a táncz kiváló művelőinek, mint művészeknek s következőképpen sokra becülöm a tánczot, mint művészetet, de Istenemre, a tangó, mint művészet se tud győzedelmeskedni sovén apáimtól belém szorult vérem s nyárspolgári előitéletem felett. Nem, mert ebben a tánczban nincsen annyi művészet, a mennyi azon kétes értelmű mozdulatok fedezésére szükséges volna, a mi benne előfordul. Egy sejk, a ki a hastánczokat ópium füst mellett szemléli, az eljárhatja, a festett nimphák eredménynyel mutathatják be a bortól forralt vérü vendégeik előtt; s egy modern színpad is hozhat fel belőle valamit: hanem ha én a feleségemet vagy leányomat valakivel olyan helyzetben látván, mint a tangó egy-egy lapban közzétett felvételén láttam, s csodálkozásomra azt felelnék, hogy ez az isteni tangó, azt hiszem nézeteltérésemnek olyan kézzelfogható magyarázatát adnám, hogy alighanem bírói döntés bírálná el, kinek volt igaz, nekem, vagy az asszonynak. — Dehát divat. S nekünk művészetre éhes magyaroknak mi kell más, mint idegen maszk, ujdonság, nagy hang: Nick Carter, szanin, hasított szoknya, pókhálóharisnya, tangó s teljes a mi magyar boldogságunk. Szegény magyar muzsák! szegény magyar kultúra!

Tas.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

A Nyustyai Magyar Szinpártoló Egyesület folyó hó 15-én tartott rendes közgyűlésén ezen virágzó egyesület kedvező anyagi helyzete folytán a törlesztési terv szerint minimálisan kisorsolandó 15 darab részjegy helyett 35 darabot sorsoltak ki és pedig: Nyustya község 6., 253. és 262., Zalánffy Jenő 14., Győrffy Józsefné 15., Ráztóczy Pál 23. és 30., Schmeisz Edit 34., Spieler Rezső 48., 54., 173., 233., 237. és 249., Oláh Miklós 69., Nyustyai takarékpénztár 77., Scholcz Ádám 82., Weisz Manó 107., Fries Ármán 119., Némethy Ferencz 137., Pásztor Samu 138., Prandl János 142., Pold József 147., Hrobony Mihályné 154., Csiskó János 176., Szinpártoló egyesület 189. és 192., Rác János 190., Mikló János 217. és 218., Koller János 223., Moczny Pál 226., Paulovics János 229., Dobránszky János 193. és Braun Zsigmond 194. számú részjegyeit. Ezen részjegyek I. számú szelvényei levágandók és elküldendők Nyustyára az egyesület elnökségének, ahol egyenként 20 koronával tognak beváltatni. A közgyűlés Scholcz Ádám indítványára az egyesület elnökségének és Bajor Sándor ügyvezető-igazgatónak érdemeik és önzetlen hazafias buzgóságuk elismerése jeléül egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A „Napközi Otthon” javára vettem s köszönettel nyugtázom a következő szives adományokat: Stech Kálmánné 5 kor., dr. Bleier Leó és neje 10 kor., Rimaszombati Takarékpénztár 10 kor., Kalla Mihályné turó, Balogh Samuné (Serke) 6, Barányi György két zsák burgonya, Heksch Bertalanné 10 kg. bab, 10 kg. borsó, Széplaky Lajosné 8 kor., Kohn József (Szabadka) 1 drb. juh.

Dr. Marikovszky.

A fehérkereszt-bál elszámolása.

A folyó hó 10-én lefolyt fehérkereszt egyesületi bál a következő eredménynyel végződött:

Összes bevétel volt . . . 5392 kor. — fill.
Összes kiadás . . . . . 929 kor. 64 fill.

Tiszta maradvány . . . 4462 kor. 36 fill. mely összeg a helybeli takarékpénztárnál gyűmölcsözés céljából elhelyeztetett. Felülfizettek:

A vármegye törvényhatósági bizottsága múlt évi december hó 29-én és 30-án tartott közgyűlésben hozott határozatával, a világítási és fűtési költségeket átengedte a jótékony célra.

Alitisz Miklós 6 korona.

Dr. Baksay Dezső 50, Baksay József 20, Baksay István 10, Id. Badiny Gyula 10, Balás Istvánné 10, Balogh Samuné 20, Almási Balogh Aladár 10, özv. Bánhidny Istvánné 10, Basilidesz Jánosné 50, Beélik Ivánné 20, Benedek Sándor 50, özv. Beliczky Viktorné 5, özv. Bernáth Gyuláné 20, Dr. Bleier Leo 4, Bobok Tivadar 20, Boczkó Dániel 15, Borbély Lajos 100, Bornemisza László 10, Bornemisza Elemér 50, özv. Bornemisza Istvánné 50 korona.

Czibur Sándor 10, Dr. Cziner Miksa 20, Czinke István és neje 20, Cseh István tábla bíró 12, Dr. Csernay Dániel 10 korona.

Dapsy József és neje 80, Dapsy Rezső 4, Diószeghy László és neje 42, Diószeghy Dezső 16, Dingha Sándor 16, Dr. Dorgó Gábor 12 korona.

Emöky Adolf 10, Eperjessy Józsefné 20 kor.

Farkas Géza és neje 92, Farkas Zoltán és neje 50, Fáy Árpádné 20, Fáy Gyula 20, özv. Fáy Istvánné 20, Fábian Vilmos 10, Fekete Nándor 20, Figura György 10, özv. báró Fischer Arnoldné 10, Fodor Zoltán 2, Dr. Fernet Gyula 20, Frits Ferenczné 10 korona.

Gaál Emilné 3, Dr. Gaál Gusztáv 10, Garai Károly 20, Gedeon Dezsőné 12, Geduly Gézáné 20, Gömöri Olivér 20, Gömör Gyizella 20, Gömör Maróthy Margit 20, Dr. Groó Béla 6, Dr. Grundmann F. 20, Gulácsi Dezső 10, Id. Gyürky Pál és neje 20 korona.

Báró Hámos László 60, br. Hámos Lászlóné 40, báró Hámos Antal 50, báró Hámos Antalné 20, Hámos Aladár 10, Hámos Aladárné 20, özv. Hámos Zoltánné 10, báró Hazai Samu 50, Hanvay László 50, Hanvay Zoltán 20, özvegy Hegyessy Sándorné 20, Hegyessy István 2, Hevessy Bertalan 50, Hevessy Lászlóné 40, Hevessy László 50, Hisnyai-Heinczelmann Alfréd 60, Hönsch Ede 20, Horváth József és neje 16 korona.

Id. Institórisz Endre és neje 10, dr. Institórisz József 5, id. Jaczkó Pál 5, dr. Jaczkó Pál 20, Janssen Pál 42, Jónásch Antal 5 korona.

Dr. Kármán Aladár 20, özv. Káposztás Józsefné 4, Kerekes Dezső 10, Lovag Keiszler Gusztáv 24, Kereskedelmi utazó I, Kálniczky Géza 10, Kirinyi Béláné 30, özv. Kintzig Ferenczné 52, Kolbay Sándor 20, Köllő Pál 20, dr. Kovács László és neje 42, dr. Krausz Gyuláné 20, Knöpfier Károly 100, Kubinyi Géza 100, Kubinyi Bertalanné 20, Havasi Kún Aladár 10, Kuna Alfréd 10 korona.

Báró Láng Boldizsárné 20, Láncezy Kálmán 20, dr. Lányi Tivadar 2, László Hugó 4, Lengyel Györgyné 10, Lengyel Ivánné 10, Lengyel Samu 10, dr. Lichtschein Adolf 15, dr. Löcherer Tamásné 50, Loysch Ödönné 50, Ludvig Gyula 10 korona.

Máriássy Gyula 10, Máriássy Lászlóné 10, Madarász Pál és neje 20, Madarasy Gyula 10, Marik Ernő 100, Marton János 20, Marton István 50, dr. Markó János 10, Medveczky Sándor és neje 40, dr. Mészáros Istvánné 20, özv. Mészáros Kálmánné 6, dr. Mesko Miklós és neje 32, Mihalik Dezső 10, dr. Mihalik Ábris 20, Mihalik Pál 20, Miskolczy Lajos 6, özv. Molnár Józsefné 16, Moesz Miksa és neje 40 korona.

Nagy Elemér és neje 30 korona.

Okolicsányi Lajosné 20, Zs. Okolicsányi Edéné 20, Osváth Dánielné 10 korona.

Özv. Patay Gyuláné 92, Pazár Andor 10, Pöcher Gyula 6, Putnok Mór és neje 50 korona.

Özv. Ragályi Gézáné 56, özv. Ragályi Gyuláné 46, báró Ragályi-Balassa Ferencz és neje 80, dr. Ráróssy Gyula 20, dr. Rochlitz Zoltán 8, Ruszkay Gyuláné 5, özv. Ruthényi Béláné 20 korona.

Samarjay János 12, dr. Sailer Károly 10, Sárkány Kálmán 10, gróf Serényi Béla 50, dr. Sigmund József 6, Söldos Árpád 20, özv. Soltesz-Nagy Albertné 50, Sütheó István 10, Schulhof Pál 16, dr. Svehla János 5, Stech Dezső és Géza 20, Steinhausz Béla 4, özv. Sztojkovich Emilné 40, Stolcz Jenő 4 korona.

Szakall Andorné 20, Szakall Vinczéné 20, Szakall Vincze 10, Szabó Károlyné 20, dr. Szelényi Jenő és neje 60, Széman Endre 50, Széplaky Lajosné 20, Szentmiklóssy Kálmánné 50, Szentmiklóssy László 10, Szentmiklóssy Zoltán 6, Szilárdy Béla 50, Szilárdy István 50, Szilárdy Virginia 50 korona.

Terray Gyuláné 20, Tomory Géza 10 kor.

Özv. Ujházy Tivadarné 70, Ujházy Józsefné szül. Pösch Erzsébet 10 korona.

Vajda Pál és neje 80, Dr. Veress Samu 16, Vozáry Samuné 2 korona.

Dr. Wallentinyi Dezső 12, Weinberger József 10, Wuffka Ernő 20 korona.

Dr. Zehery István 20, Zmeskal József és neje 50 korona.

Az elnökség ez uton köszöni hálásan mindazoknak áldozatkészségét, kik nemes szívük sugallatától indítva siettek a nemes emberbaráti egyesület tőkét adományokkal gyarapítani.

CSARNOK.

Úrnak születtem.

Ne mondja rólam senki se,
Hogy nem születtem úrnak,
Fűtött szobámban pipálva
Fittyet hányok a bűnnek!

Igaz ugyan, hogy tűzfát
Minap hitelbe vettem,
Bár régi tartozásomat
Ma még ki sem fizettem.

De engem ez nem alterál,
A törtétes nem elvem;
Ki fát adott, — legyen gondja,
Hogy azt ki is fizessem!

Ha már három szobás lakást
Vettünk ki anyjukommal,
Mért terhelnők agyunkat ily
Úrhoz nem illő gonddal?!

Ámbár bútoraink csupán
Egy szobát töltenek meg —
Sebaj! legalább a többi
Megtesszük tánczteremnek.

Mert hát haladni kell manap,
Haladnunk kell a korral!
Szükség „tangót” is lejténünk
Olykor üres gyomorral.

Lakkom, frakkom, czilinderem
Becsapva zálogházba,
Legalább a pénzt (ami nincs!)
Nem költjük el a bálra.

Multkor egy idegen apacs
Belevált a zsebembe,
De csak pár fületlen gombot
Talált ő kelme benne.

Képzeltetik olvasóim,
Mint nyult félre a szája!
Meg is ugrott ész nélkül a
Megyénkből hamarjába!

Nem tagadom . . . mért tagadnám?
Igy fest az uraságom!
Nem cseba, hisz' odakünn van
Piaczunkon a spájzom!

Ne mondja rólam senki hát,
Hogy nem születtem úrnak!
Nem is adom míg csak élek,
Ősz tejemet a bűnnek! Paal Gyula.

A hegyek világában.

— Egy öreg turista emlékeiből. —

Irta: LETÜNT.

6

VI. Hajnal a Rigin.

(Derűs hangulat a gyönyörök között)

A vörös húsu pisztrángjairól híres Zugi tavon
a köteles vízi utat megcselekedve, az Arthi ol-

dálról fogaskerekűztünk fel a *Rigi-Kulm* világ-hírt „fellegvárába”, az angolok által okkupált eme hegyvizsgáló toronyba, az öreg *Helvetia* néni állandó és élő képkiallításában szemrevalót találni.

A kettős vagonban lehattunk vagy 120 körül, de a bábeli zajban a nemzetek hányféleségét biztosan meghatározni nem lehetett. Az elejtett szavakból és felkiáltásokból következett, nyilvánvaló volt ugyan, hogy németek, angolok és francziák tették ki a főkontingenst, de az időnkint hangosabbá vált hangegyvelegben úgy tetszett, mintha még a hottentották és mandzsuk országából is képviselve lettek volna a hegyen járók.

Ahány arcz, annyi kinyomat. De mindezen kinyomatokon csakhamar a várakozás kellemes izgatottsága jelentkezett, mint munkás ember gyomrában szokott vasárnap délelőtt.

A szemek kíváncsiságának vagy éppen a szellemi élvágyak az emelkedéshez mért fokozatos kielégítése után aztán a Kulm tetőn a várva-várt csemege következett, melyet a leg gondosabb anya: a természet talál elénk a pompás látkörön, a Földnek óriási táján, melyen a mesterileg színezett kerámia ígézben válik ki, domboru relifekben, míg a távlat törvényei szerint mindinkább elmosódó színárnyalat csak az elhajlás színeiben vész el, mely az óriási tál peremét képezi.

Midőn a tetőre érteztünk, még csak öt óra volt délután, elegendő időnk maradt tehát még aznap kissé körültekinteni és a kinálkozó panorámát minden irányban kiélvezni; sorra nézgetni azokat a látnivalókat, a miket már előttem száz meg száz turista és utazó a művelt világ minden nyelvén, minden lehetőséggel változtatban leirt. Nagy sajnálkozásunkra azonban a napnyugtában nem gyönyörködhattunk, mivel a nyugoti láthatárt nehéz felhők takarták. A felhők, e közönyöseknél látszó zsebmeteszők kilopják érdeklődésünk portmanójából az esthajnal élvezhetőségének szép reményét, mely órákig tartotta kellemes izgatottságban idegeinket.

E váratlan csalódás után aztán gasztronómiai érzékeink a Kulm szállóba vezettek, hol az elköltött jó francziás estebéd után nem kis resignációval szobáinkba vonultunk.

Alvás előtt még egyszer elvonultak előttünk azok a tarka képek, a miket az egész napi utunkban láttunk, amiket Bedecker és Magyar utmutatóikban, a rendes turista vonalakon évről-évre felsorolnak. Aztán álmódott ki-ki az agyban működött foszfor elégségnél szeszélye szerint, — csak annak a le nem írható látványnak a pompájával nem, a mely meglepetésül másnap hajnalban kinálkozott.

*

Az éj pislogó méceit már oltogatják: a csillagok fénye kaldoklik. Auróra szobaleányai már szapulják a nagy szennyest, a minek a világosság megölője, az éj a nappalöltönyét beárnyalja.

Nemsokára *kékitenek* és ugylátszik, hogy redőtlenre fogják simítani azt a nagy kárpitot, a mely láthatárunk nagy kupolatetőzetének díszét képi.

Már öltik urnőjükre a bibort, melyben a világosság urának udvarlását készül fogadni, kinek megjelenésével a két mosoly összegyűlésében ragyog majd a hegy, völgy, róna és tó egyaránt.

Félig megvilágított tömkeleg mélyén egy hóval borított kisebb csucs csakugy ég a többiek rózsaszínétől elütő, mélyebb biborában, mint vasalóvas a parázs között, ékkel felteléd fordítva, melyet a Szt. Elmo tüze világított meg olyan intenzív vörösre.

A kemence tüze, melyben a szobaleányok a nagy kupolatető draperiáinak redőtlenre simításához való vasat melegítik, szerteszéjjel küldi visszfényét a havasok ormaira.

E világításban Európának a legimpozánsabb havas láncolata, mint lovagló roppant beduin sereg, a látkörnek csaknem a felét tölti be. Az arannyal áttört hófehér burnuszba öltözött lovasság a porosz bekerítő haditervet látszik követni: még csak félig kerítette be álláspontunkat, már is fogva tart bennünket az eszménykeresés börtönében.

Legelől lovagol az avant-corps, a savoyai csoport által képviseltetve, mely annyira megelőzi a derék sereget, hogy körvonala összefo-

lyk a távolban. Ezeket a fővezérek követik, (Jungfrau, Eyger, Mönch) úgy jön aztán a nagy-sereg zöme; közből egy-egy óriási törzstiszt válik ki, arany paszománnyal és arany érmekkel a burnusz haván, mik a hajnali fényben előkelően csilognak; míg leghátul az utócsapat zárja be a menetet, a St. galleni és appencelli csoport által képviseltetve.

E roppant seregen előmlő színezet és dísz a világ egyetlen hadseregéhez sem hasonlítható; ilyet csak a *legnagyobb lovassági felügyelő* képes kieszelni a hajnali világításban. Még az európai nagy béke-liga legmesszebbmenő erőlködése sem képes megközelíteni hatalmas hadseregének montirozásánál azt a színpompát, a mely az impozáns defilé felszerelésén előmlik.

A fedett állásban guggoló, térdeplő és az erdő árnyában rejtőzködő előhavasok meg a plerket képezik. Egyes fegyverek fénye, villanása és füstje élénken válik ki a nagy völgyületek mélyéből, hogy a természet játéknak mily reflexiója nyomán, annak csak a *legnagyobb generális* a megmondhatója.

A láthatár másik félkörén a zöld, sárga, fehér, vörös és barna színárnyalatok, itt-ott a tavak ezüst érmeivel dekorálva, a távolságnak megfelelően olvadnak át fokozatosan a kék színbe. A Savoya, Jura és Rajna vidékén tuli részek pedig elmosódnak a távolban, mint félig felejtett álom.

A világosság terjedésével azonban már nem csupán a hegy és dombalakulások, sem az ezek között levezető völgymélyedések árnyalatai, sem pedig a zöld, sárga és barnás mezőkön csillogó tavak reflexiói csinálják a főhatást, hanem a felettük csodaszertien előmlő kolorit, a melyet sem megfesteni, sem leírni nem lehet, mivel ez a színezet bizonyos villamos fényvel van elvegyülve, utánozni tehát képtelenség annyival kevésbbé, mivel a legnagyobb színező: a természet palettáján lett összekeverve. Még a távolban majdnem elmosódó légkörben is bizonyos bágyadt fény emeli a színhatást, a mit csak a légben széjjeláramló villamosság moderatór lámpái képesek ily ígézőleg mérsékelni és fokozni. E nagyméretű fensik, vagyis relifekkel kirakott medence, a mely felett ez a csodás színvegyület pompázik, duplaszélés, mint a jó kelme, színes dessinokkal teleszőve, melyet azonban, mint valami izléssel szőtt gobelin palástot képzeletben ölthetjük felfogásunk vállaira, de annyival szivesebben, mivel valódi helvécziai szövésű. Tartós voltát, szingazdagságát igazolja az is, hogy ha egyszer emlékeztünk vállaira öltöttük: ott egész életünkön át viselhetjük és még sem kopik színessége az idő mosónéjának a keze alatt.

Még Angolország születési és szellemi arisztokracziája is szivesebben viseli ezt emlékeztébe szöve, mint Albion síkjainak eke által hasogatott koczkás plaidjét. Azért özönlének ide tömegesen egy kis svajczi *szellemi Jaegert* öltetni, a mely beissza a spleen izzadmányát és így tartósabbá teszi szellemi életüket, habár a szellemhüvelyét nem is vegetáriánus konyhán, a mi a Jaegerhez dukálna, hanem jó husos fazekak mellett konzerválják, éltető *Salvaquin* és *yvorni**) öntelékkel felrissitve.

*

De míg e csodás színegyveleg nézésébe belemélyedünk, egyszer csak fagyasztó szél zug végig a Kulmtetőn, a mi át meg át borzongatja tagjainkat, mire a Szt. Elmo tüze s az összes visszfény a havasok között hirtelen kialszik. Valaki kifújta a lámpákat s a pompázó fénynek köröskörül vége lett.

*

Midőn délután a Rigi tulsó oldalán lefelé fogaskerekeztünk, a felhők a havasokat sűrű gomolyokban takarták, mint templomi füstoltáron a glóriát és a hajnali és reggeli ragyogó látványok ellentétéként sötét és egyhangú lett körülöttünk minden.

Csak este *Witznauban* élveztük újból a tóparti hotel árkádjairól azt a misztikusnak mondható látványt, mikor a hold az ő delejes fényével a tó tuloldali vidékét bevilágította és rejtélyes világgá változtatta, — a hol a következett napokon *Schisberg* idylli tájképén gyönyörködhattunk a havasi természet különlegeségeiben. — Erről azonban máskor.

*) Hirneves svajczi borok.

Pályázati hirdetmény.

309. tan. sz. — Gömör és Kishontvármegye alispánjának 796—914. számú végzésében nyert felhatalmazás alapján **Rimaszombat r. t. város** képviselőtestülete a városunknál 6 évenként választandó tisztviselők megbízatásának lejártával az alább egyenként felsorolt, valamint a lemondás, illetve nyugdíjazás folytán megüresedett főjegyzői állásra az 1886. évi XXII. t.-cz. 69. §-a értelmében ezennel pályázatot hirdet.

Betöltendő ezuttal a polgármesteri-, főjegyzői-, közigazgatási és jogi tanácsosi-, mérnöki-, tisztügyi-, rendőralkapitányi-, I. és II. osztályu pénztárnoki-, számvevői, adóellenőri-, állatorvosi és közgyámi állás.

Az elsorolt állásokkal járó javadalmazás az 1912. évi LVIII. t.-cz. mellékletét képező C. táblázatban van részletezve.

Pályázni kívánók tartoznak az 1912. évi LVIII. t.-cz. 22. §-ában megkivánt képesítésüket igazolni.

Az ekként felszerelt pályázati kérvények a vármegye alispánja, mint a tisztújító szék elnökéhez czimezve, polgármesternél **1914. évi február hó 7-ik napjának déli 12 órájáig** nyújtandók be annál inkább, mert az elkészen érkező pályázatok figyelembe vehetők nem lesznek. Szolgálatban állókra csupán jelentkezés kötelező. A megválasztott tisztviselők a városi nyugdíjintézetnek köteles tagjai.

Minden megválasztott tisztviselő magát úgy a jelenleg érvényben lévő, mint az esetleg ezután alkotandó városi szabályrendeletek reája vonatkozó intézkedéseinek alávetni köteles.

Rimaszombat, 1914. évi január hó 20-án.

1—2

Dr. Kovács, polgármester.

Haszonbérbe

vennek 50, 100, esetleg 200 holdas birtokot. Ajánlatokat

Erdélyi János Dunavecse

:-: (Pestmegye) czimre kérek. :-:

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötőtanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába ..... és könyvkötészetébe. ....

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Ajánlkozás.

Magyaróvárt végzett okl. gazdatiszt — hosszabb gyakorlat — mielőbbi belépéssel állást keres. — Elvállalja kisebb birtok perczentes kezelését is. — **Czim:** megtudható a kiadóhivatalban.

Meghívó.

A Rimaszombati Keresk. és Közgazd. Bank
Részvénytársaság

VII-ik rendes évi közgyűlését

1914-ik évi február hó 2-ikán
(hétfőn) délelőtt 10 órakor

tartja meg saját helyiségében, melyre a t. rész-
vényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása, nyereség felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.
6. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.

Rimaszombat, 1914. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

Az eredeti zárszámadás a közgyűlés napjáig délelőtt 9 és 11 órák között az intézet helyiségében megtekinthető.

FRENÁK GYÖRGY

vizvezeték, csatornázás, építkezési, dombormű-
bádogos és egészségügyi berendezési vállalata

Rimaszombat, Tompa-tér a Tompa-szálloda mellett.

Vállal: Vizvezeték és csatornázást, magánvezetékek létesítését, forrásfoglalást, szivattyukutak felállítását, pinczék víztelenítésének eszközését, egészségügyi berendezéseket szállodák, vendéglők, hus- és ételmezési üzletek részére, nevezetesen: gőz- és vízfűtések, szellőztetők, állandó melegvizberendezést, rézedények czinezését, mindentéle jégszekrények, vízhűtő apparátusok, bor- és sörkimérő asztalok és felszerelések készítését. — Továbbá: egyszerű és ornamentális épület bádogos és díszmunkát, szökőkutak, ércszobrok, vázák, tető csucok készítését. — Tetőfedést bádog és eternittal, ugyszintén toronyfedéseket, villámhárítót, házitelefonomok felszerelését, mindennemű fürdőkádak, speciális háztartási cikkek előállítását, javítását, pontos és gyors elkészítését eszközzli. — A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását kéri teljes tisztelettel:

Frenák György,
vizművállalkozó Rimaszombat.

3—3

Árverési hirdetményi kivonat.

1704. sz. — A feledi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Grószberger Jenő építész és csatlakozó társai végrehajthatóknak, Gálik Józsefné szül. Pacsmár Mária végrehajtást szenvedett ellen 150 korona stb. jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cikk 144. és az 1909. évi XLI. t. cikk 21. és következő §§ ai értelmében a rimaszombati királyi törvényszék területén lévő Dobóca községében fekvő és a dobócai 303. számú tjkvben A. I. 1—2. sor 29/b—1., 29/b—7. hrszám alatt foglalt 34/a. összeírási számú ház és kertből álló, Gálik Józsefné szül. Pacsmár Mária nevében egyrészen vezetett ingatlanra a 827 korona becs, illetve megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1914. évi**

február hó 12-ik napjának d. e. 10 óráját a helyszínére, Dobóca községbe, a községi bíró házához tüzte ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adatnak el.

Árverelni szándékozik tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át azaz 82 kor. 70 fillért készpénzben vagy az 1881 ik évi LX. törvényezikk 42 ik §-ában jelzett és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881-ik évi LX. törvényezikk 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Feledi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság, 1913. évi szeptember hó 19 ik napján.

Frits, s. k. kir. járásbíró.

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-
ivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti
könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és bori-
tékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési
értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felsze-
relve — mindenféle könyvkötői és díszmunkák kifogástalan elkészí-
tését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a leg-
újabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
rendezésű
könyvnyomdájukat,
könyvkötészetüket,
minden e szakba
vágó munkák
pontos, gyors és
izlésteljes kivite-
lére a legjutányo-
sabb árak mellett